

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ (ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΚΕΙΜΕΝΑ)

Στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής
Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου και με αφορμή
το κείμενο
«Η Νέα Παιδαγωγική» του Ν. Καζαντζάκη

"Τώρα θα δεις ..."

Το σχολείο μόνιμος βραχνάς αλλά και καταφύγιο. Γιατί όταν δεν είχε σχολείο, είχε δουλειά στο μαγαζί, θελήματα στο σπίτι. Μόνο που στο σχολείο έπρεπε να είσαι πάντα διαβασμένος και προσεχτικός, γιατί διαφορετικά έπεφτε ραβδί. Αυτά τα αναθεματισμένα μέρη του λόγου.

- Πόσα είναι, Κούκο; ρώτησε την ημέρα εκείνη ο Τζαναβάρας και ήμουν βέβαιος ότι ευχόταν να μην τα ξέρω για να με λιανίσει.

- Δέκα.

- Για πες τα...

- Άρθρο, όνομα ουσιαστικό, επίθετο, αντωνυμία, ρήμα, πρόθεση...

- Αυτά είναι έξι, δεν είναι δέκα. Τι τα 'κανες τ' άλλα; Φτου κι απ' την αρχή:

- Άρθρο, όνομα ουσιαστικό, επίθετο, αντωνυμία, ρήμα...

- Τώρα τα 'βγαλες πέντε! Είσαι με τα καλά σου;

- Όρθιος, εκεί με τους άλλους!

Ευτυχώς που υπήρχε παρέα, η οποία έφτασε στο τέλος να είναι αριθμητικά μεγαλύτερη από τα μέρη του λόγου.

- Γιατί δε διαβάσατε, ρε; τσίριξε. Τσιμουδιά.

Από ένα αστραφτερό χαστούκι στον καθένα. Και καθώς το δεχτήκαμε όλοι περίπου ατάραχοι, μας περνάει και δεύτερο χέρι από το άλλο μάγουλο. Και κάποια στιγμή βγάζει αφηνιασμένος τη λουρίδα και μας λιανίζει τα πόδια.

- Αύριο να μου το 'χετε γράψει είκοσι φορές στο τετράδιο και να το ξέρετε φαρσί!

Δημήτρης Γκιώνης.

"... ο δάσκαλος αύριο θα χαμογελάει..."

Και ο Δημητρός συλλογίστηκε το δάσκαλό του, που έμπαινε κάθε μέρα στην τάξη κατσουφιασμένος κι άγριος, σαν να τον έδερνε κάθε πρωί ο πατέρας του. Δε θυμάται να γέλασε ποτέ.

- «Διατί εφόνευσεν ο Ηρακλής τας Στυμφαλίδας όρνιθας»

«Για να γεμίσει προσκέφαλα με τα πούπουλα», φώναξε ο Πανούτσος:

Τα παιδιά γέλασανε, μα ο δάσκαλος σούφρωσε τα φρύδια του. Κατέβηκε άγριος από την έδρα κι έδωκε τέτοιο ξύλο στον Πανούτσο, που όλοι βουβάθηκαν. Μόνο με το Ζακυθινό δε θυμώνει· θα πεις, αυτός είναι καλός μαθητής και τα λέει όλα με τη σειρά:

- «Και ο θεός καταράστηκε τους πρωτοπλάστους και είπτε στον Αδάμ να κερ-δίξει τον άρτον του με τον ιδρώτα του προσώπου του».

Τα φρύδια του δασκάλου ξεσούφρωσαν και το πρόσωπο του έγινε μαλακότερο.

...«κι εσύ φίδι, να είσαι καταραμένο και να σέρνεσαι εις τους αιώνες με την κοιλίαν σου».

«Και πώς περπατούσε πρωτύτερα;» ρώτησε ο καημένος ο Δημητρός, μα έφαγε κι αυτός της χρονιάς του.

Και να σου ορκίζεται ο Πανούτσος, πως αυτός ο δάσκαλος αύριο θα χαμογελάει! Να το βλέπεις και να μη το το πιστεύεις!

Κατίνα Παπά, «Η εκδρομή του

Δημητρού», 1935.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Να 'σαι καλά, δάσκαλε!

Και σε λίγο καιρό, όταν στο μάθημα των Νέων Ελληνικών μπήκαμε στα δημοτικά τραγούδια, ο καθηγητής μας έφεγγε πια ολόκληρος. Μας έφερνε από το σπίτι του βιβλία διάφορα, μας διάβαζε από μέσα. Έφερνε δίσκους, μαγνητόφωνα, σλάιντς. Μόλις τελείωνε το μάθημα του βιβλίου, μας έκαμνε προβολές, για να μας δείξει τόπους, φορεσιές, σπίτια, και έβαζε σιγανά στο μαγνητόφωνο ή στο πικάπ δίσκους με δημοτικά τραγούδια ν' ακούμε. Μας παρακινούσε μάλιστα ν' ακολουθούμε κι εμείς σιγοτραγουδώντας και έδινε αυτός πρώτος το παράδειγμα. Τα παιδιά ξεφοβήθηκαν και ξεντράπηκαν. Και μερικά που είχαν καλή φωνή, ζήτησαν από μόνα τους να πούνε τραγούδια του τόπου. Ο καθηγητής κατενθουσιάστηκε. Μας φάνηκε μάλιστα για μια στιγμή σαν δακρυσμένος, μα ίσως και να μην ήταν. Όσο τα άλλα τραγουδούσαν, δυο τρία παιδιά, αγόρια και κορίτσια χόρευαν το τραγούδι μες στην τάξη σιγανά. Στο τέλος, χειροκροτήσαμε αυθόρμητα και μόνο τότε είδαμε τον καθηγητή μας κάπως στενοχωρημένο. «Θ' ανησυχήσουμε τους άλλους», μας είπε. Πού να ήξερε, τι γινόταν προηγουμένως, με κάτι άλλους καθηγητές. Τι φασαρία και τι κακό, κι αυτό χωρίς χορούς και τραγούδια.

Γ. Ιωάννου, *Εφήβων και μη*, Κέδρος

ΖΩΡΖ ΣΑΡΗ

Και πάλι στο σχολείο...

Η τάξη γιορτάζει τη χαρά της πρώτης μέρας. Αγκαλιές, φιλιά, γέλια, φωνές και ψίθυροι, μικρά και μεγάλα μυστικά, φρεσκοσιδερωμένες ποδιές, καινούρια παπούτσια, καινούριες τσάντες, μαλλιά κοντά, μαλλιά μακριά, κοτσιδάκια, κοτσίδες, πιαστράκια, μπαρέτες, χτενάκια, κορδέλες. Μάτια λαμπερά γεμάτα θάλασσες και βουνά, γεμάτα παιχνίδια, γεμάτα τρέλες. Η τάξη ξεχείλισε από τις καλοκαιριάτικες αναμνήσεις. Η κάθε μαθήτριά έχει να λείπει για το δικό της καλοκαίρι.

Ζ. Σαρρή, Ε.Π., Πατάκης

Όταν ήμουν δάσκαλος

Τα μαθήματα ήρχισαν με μίαν προσλαλιάν προς τους μαθητάς, εις την οποία είπα τα εξής περίπου:

«Δεν είμαι από τους δασκάλους τους οποίους γνωρίσατε μέχρι τούδε. Θέλω να γίνω φίλος σας και όχι τύραννος, να σας φανώ ωφέλιμος και όχι να σας κάμω δειλούς και ταπεινούς· να με σέβεσθε και να με αγαπάτε και όχι να με τρέμετε. Μερικοί από σας άλλως τε κοντεύει να έχετε την ηλικίαν μου. Έως χθες ήμουν κι εγώ μαθητής και δεν επιθυμώ να με μισήσετε, όπως εμίσησα εγώ μερικούς από τους δασκάλους μου. Δε θ' απαιτώ να μαθαίνετε μεγάλα πράγματα, τα οποία δε θα σας αφήνουν καιρόν να παίζετε, ως απαιτεί η ηλικία σας. Αλλά τα ολίγα αυτά εννοώ να τα μαθαίνετε καλά. Φρονώ ότι με το γλυκύ θα κάμωμεν καλύτερα την εργασία μας, ενώ οι άλλοι δάσκαλοι νομίζουν απαραίτητον το ξύλον και τας ύβρεις. Σας παρακαλώ, μη με αναγκάσετε να πιστέψω ότι έχω άδικον και ότι έχουν δίκαιον οι άλλοι δάσκαλοι».

Οι μαθηταί μου ήκουσαν τους λόγους μου με έκπληξιν, ήτις επί τέλος έγινε ακτινοβόλημα χαράς.

«Λοιπόν, είσθε σύμφωνοι;» τους ηρώτησα.

«Σύμφωνοι» απήντησαν.

Και ετήρησαν την υπόσχεσίν τους, όπως ετήρησα κι εγώ την ιδικήν μου.

Ιωάννης Κονδυλάκης, *Όταν ήμουν δάσκαλος κι' άλλα διηγήματα*, Αθήνα 1930